

Pilotprojekt samverkan skola och socialtjänst – delrapport september 2014

**Avdelningen för stadsövergripande
frågor**
Utvecklingsenheten

Socialförvaltningen
Swedenborgsgatan 20 B
10664 Stockholm
Telefon 08-508 25252
lil.annett.drobus@stockholm
www.stockholm.se

Innehåll

Pilotprojekt samverkan skola och socialtjänst – avrapportering september 2014	1
Inledning	3
Bakgrund till projektet	3
Finansiering	4
Metod	4
<i>Sekretess</i>	5
Uppföljning och utvärdering	5
<i>Frånvarorapportering</i>	6
<i>Delmål/måluppfyllelse</i>	6
<i>Upplevelser av att delta i PPSS</i>	6
<i>Samverkan</i>	7
Avslutningsvis	7

Inledning

”Pilotprojekt samverkan skola och socialtjänst” inleddes våren 2013. Verksamheten med så kallade multikompetenta team etablerades höstterminen 2013. Projekten planeras att pågå till och med vårterminen 2015, dvs. i två år. Förvaltningen lämnar här en delrapport från den pågående uppföljningen och utvärderingen av projektet.

Bakgrund till projektet

Staden verkar för att skapa och säkerställa tillgängliga och tidiga insatser för barn och unga i Stockholms stad. Enligt budgeten för 2013 och 2014 ska tidiga insatser till barn och ungdomar stärkas, i samarbete mellan socialtjänsten och skolan. Socialnämnden har fått särskilda budgetmedel för detta.

Våren 2013 inleddes ”Pilotprojektet samverkan skola och socialtjänst” (PPSS). Det är ett projekt där skola och socialtjänst tillsammans ska arbeta för att hitta former för att gemensamt kunna stödja de elever som har hög frånvaro, låg måluppfyllelse och därför riskerar att gå ut grundskolan utan gymnasiebehörighet. Skolorna, som har utsetts av utbildningsförvaltningen, är grundskolor i Stockholms stad, med högt antal elever som inte uppnår gymnasiebehörighet.

Målgrupp för projektet är elever i åk 7-9 som har hög skolfrånvaro, låg måluppfyllelse och saknar behörighet att ta sig vidare till gymnasiet.

Målet med projekten är att de elever som ingår i målgruppen ska nå ökad skolnärvaro och måluppfyllelse.

Det är åtta stadsdelsförvaltningar och 16 skolor¹ som ingår i PPSS.

¹ Inledningsvis deltog Rågsvedsskolan och Solbergaskolan i PPSS, men utifrån litet elevunderlag lades högstadiet ner vid dessa två skolor efter vårterminen 2014. Utbildningsförvaltningen har beslutat att PPSS kommer att finnas på Bäckahagens skola i stället för på Rågsvedsskolan och kommer att finnas på Sjöängsskolan i stället för på Solbergaskolan.

Stadsdelsförvaltning	Deltagande skola inom området
Enskede-Årsta-Vantör	Bäckahagens skola
Farsta	Farsta grundskola (f.d. Kvickentorpsskolan) Gubbängsskolan, och Hökarängsskolan
Hässelby-Vällingby	Grimstaskolan, Hässelbygårdsskolan
Rinkeby-Kista	Akalla grundskola, Husbygårdsskolan, Kista grundskola (f.d. Ärvingeskolan), Rinkebyskolan
Skarpnäck	Bagarmossens skola, Skarpatorpsskolan (f.d. Tåtorpsskolan)
Skärholmen	Bredängsskolan, Sätmaskolan
Spånga-Tensta	Hjulstaskolan
Älvsjö	Sjöängsskolan

Finansiering

De stadsdelsförvaltningar som är aktuella för pilotprojektet inkom under våren 2013 med projektplaner och ansökan om ekonomiska medel för projektet. Planerna togs fram i samverkan mellan skola och socialtjänst. Förnyad ansökan gjordes därefter för år 2014.

För år 2013 har stadsdelsförvaltningarna sammanlagt beviljats 5,1 miljoner kronor (avser höstterminen 2013). För år 2014 beviljade socialnämnden totalt 10,2 miljoner kronor, inklusive 200 000 kronor avseende handledning (för höstterminen 2014 och vårterminen 2015).

Socialnämnden avser att i bokslutet för år 2014 ansöka om ombudgetering om 5 miljoner kronor för finansiering av delpilotprojekten vårterminen 2015. Totalt kommer då 20,3 miljoner kronor ha fördelats för den tvååriga projektiden.

Metod

Redan i den inledande fasen av projektet framkom det att man i samtliga skolor ville prova att samarbeta med socialtjänsten i ett multikompetent team. Ett multikompetent team byggs upp med kompetenser som motsvarar de olika professionerna från samverkansparterna i PPSS, framförallt skola och socialtjänst. Syftet är att öka möjligheterna att tillgodose de olika behov man

möter hos ett barn eller en ungdom. Ett multikompetent team möjliggör att insatserna blir samordnade, har samma mål och sker samtidigt utifrån en gemensam tanke om vad som gagnar barnet bäst. Ofta ingår specialpedagog, kurator, socionom och psykolog men också fritids- eller socialpedagog.

Genom att det i samtliga stadsdelsområden som ingår i PPSS finns ett multikompetent team som nav, har delpilotprojekten fått en gemensam riktning. Samtidigt har dock varje delpilotprojekt utformats utifrån lokala behov i varje enskild skola.

Sekretess

Det faktum att det råder olika stark sekretess verksamheterna emellan kan ibland begränsa samverkan och skapa osäkerhet. När det gäller samverkan inom PPSS har detta hanterats genom att det har skapats en samtyckesblankett som såväl elev som vårdnadshavare skriver under inför att en elev och hans familj ska delta i PPSS.

Sekretessfrågan orsakade inledningsvis främst osäkerhet hos de professionella i PPSS. Det har i stort sett inte förts fram någon kritik eller funnits något motstånd från elev och föräldrar när det gäller att acceptera att relevant information runt en elev delas av personal från skola och socialtjänst.

Uppföljning och utvärdering

I denna rapport kommer den uppföljning av PPSS som görs att beskrivas. Resultat och slutsatser kommer att redovisas i slutrapporten.

Alla delpilotprojekt har ett upplägg för hur respektive projekt ska följas upp av stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen. Det finns givna indikatorer att följa upp: frånvaro och måluppfyllelse. Förutom den lokala uppföljningen arbetar socialförvaltningen med uppföljning och utvärdering av projektet. Det har även knutits en forskare² till projektet. Denne har gjort en kunskapsöversikt när det gäller samverkansprojekt mellan skola och socialtjänst i Sverige under 2000-talet. Forskaren kommer också att vara ett stöd vid skrivandet av slutrapporten samt när det gäller kommentarer och reflektioner runt uppföljningen i sin helhet.

Uppföljningen och utvärderingen av PPSS avser att undersöka om arbetet inom PPSS har någon påverkan på de elever som ingår i

² Disa Bergnéhr Fil Dr i Barn, Institutionen för Tema, Linköpings universitet

projektet, när det gäller skolfrånvaro och måluppfyllelse. Vidare ska uppföljningen ta del av elevers, föräldrars, lärares samt övriga professionellas erfarenheter av projektet. Inte minst kommer uppföljningen att beskriva hur samverkan mellan skola och socialtjänst har fungerat liksom vilka uppfattningar om samverkan inom PPSS som olika professionella har.

Frånvarorapportering

För att följa elevernas frånvaro utgår personalen i de multikompetenta teamen från varje lärares frånvarorapportering. Därefter rapporterar teamen månadsvis in frånvaron till socialförvaltningen. All rapportering görs anonymt. Förvaltningen har ingen information om eleverna förutom kön och ålder. Den första månadsrapporteringen inom PPSS avseende frånvaron avsåg januari 2014 och omfattade ca 45 elever som då var inskrivna i projektet. I maj månad 2014 var 77 elever inskrivna i PPSS.

En viktig erfarenhet utifrån frånvarorapporteringen som har gjorts under vårterminen 2014, är att det i några fall har funnits brister i rapporteringen. Genom att detta har blivit tydligt kommer kvaliteten på frånvarorapporteringen från och med höstterminen 2014 kunna förbättras.

Delmål/måluppfyllelse

Måluppfyllelse för PPSS avser att eleverna efter åk 9 har behörighet till gymnasiet. Som ett led i arbetet att nå måluppfyllelse sätter det multikompetenta teamet och eleverna upp delmål för eleverna. Parallellt med frånvarorapporteringen gör teamen månadsvis en uppskattning av elevernas delmålsuppfyllelse som de sedan rapporterar till socialförvaltningen.

Upplevelser av att delta i PPSS

Inför att en elev börjar i PPSS tillfrågas hen, via en anonym enkät, om sin uppfattning när det gäller skolsituationen. Enkäten består av fyra öppna frågor samt fem frågor med olika svarsalternativ. De sistnämnda fem frågorna finns också med i den enkät som staden vartannat år ber elever som går i åk nio i Stockholms grundskolor³ att fylla i.

I slutrapporten kommer det således att kunna göras en jämförelse mellan hur de olika grupperna elever; de elever som deltar i PPSS och elever i åk 9 generellt i staden, uppfattar sin skolsituation.

³ Stockholmsenkäten; Stockholms stad frågar vartannat år elever i åk 9 samt åk 2 gymnasiet frågor om bl.a. skola, föräldrar och fritid.

Under vintern 2014/2015 kommer ett antal elever och föräldrar att intervjuas om deras upplevelse av att delta i PPSS. Vidare kommer ett antal lärare att intervjuas angående deras uppfattning om vilken påverkan PPSS har på de deltagande elevernas skolgång.

Samverkan

Slutligen kommer uppföljningen att beskriva de erfarenheter som görs när det gäller samverkan mellan skola och socialtjänsten. Vilka utmaningar, komplikationer respektive gynnande faktorer har berörda ute i stadsdelsförvaltningarna ställts inför och hur har de hanterat dessa? Under uppstartsfasen av PPSS intervjuades alla berörda i respektive stadsdelsområde, om sina erfarenheter av tidigare samverkan inom stadsdelsområdet samt farhågor och förhoppningar när det gällde samverkan inom PPSS. Dessa intervjuer kommer under hösten 2014 att följas upp av en andra intervju. Vidare har alla medarbetare månadsvis, anonymt, via en länk på nätet, fått svara på frågor runt samverkan. Allt detta kommer att sammanställas och redovisas i slutrapporten.

Avslutningsvis

Arbetet med multikompetenta team har kommit igång i alla de åtta stadsdelsområden som ingår i PPSS. Teamen är i dag i stort sett fullt bemannade. Teamen består av mellan tre och nio personer, framförallt skolkuratorer och socionomer/socialpedagoger. Men det ingår också studie- och yrkesvägledare och skolsköterska i vissa fall. Därutöver har teamen knutit öppenvårdspersonal från socialtjänsten, till exempel "fältare", och familjebehandlare till teamet. De multikompetenta teamen är i sex av stadsdelsområdena stationerade på skolor, vilket de teamen menar är en fördel för PPSS. Det faktum att unga ibland känner otrygghet och kanske misstänksamhet gentemot socialtjänsten har inneburit utmaningar för teamen och då i synnerhet för de som är anställda av socialtjänsten. Här rapporterar flera av teamen att stationeringen på skolorna har minskat elevernas osäkerhet gentemot socialtjänsten.

Det tycks som att elevernas vilja att förbättra sina skolresultat generellt har ökat när de har fått stöd inom PPSS, något som personalen i teamen vittnar om. Deltagande elever och föräldrar uttrycker till de multikompetenta teamen att de har nytta av teamens insatser. Dessutom tycks det som att flera av de som arbetar inom PPSS upplever att samverkan mellan skola och socialtjänst har förstärkts. Förvaltningen kommer att slutredovisa resultatet av den pågående uppföljningen i augusti 2015.

Elevernas frånvaro liksom delmål/måluppfyllelse är den centrala frågan i PPSS. En verksam förutsättning för att lyckas med att ge

eleverna stöd i att förbättra dessa faktorer, är att olika professionella runt eleverna arbetar tillsammans och ställer sin kompetens till förfogande när det gäller att hitta möjligheter och framkomliga vägar. En god och kreativ samverkan är i detta sammanhang en värdefull grundkomponent.

Skola och socialtjänst har under projektiden en unik möjlighet att arbeta med och utveckla en stabil samverkansstruktur. En struktur som ska öka möjligheten att skapa relationer och goda samarbetsallianser med eleverna och deras föräldrar – så att fler av eleverna i målgruppen går ut grundskolan med gymnasiebehörighet. Förhoppningen är att PPSS ska kunna bidra med ett förslag på en modell för hur ett gott samarbete mellan skola och socialtjänst i staden skulle kunna se ut.